

[Henry Christensen.]

kompenstation, der i forbindelse med omsætningsafgiftsloven gennemførtes for de laveste indkomstgrupper i samfundet, blev det også fastholdt, at det i særlig grad var meningen, at lønmodtagernes pristalsdækning for omsen til foråret stadig skulle eksistere. At vi derudover yderligere har set eksempler på direkte lønaktion for yderligere at søge en gang dækning for omsen, får naturligvis den handlende til at spørge, hvorfor regeringen principielt alligevel siger, at det er den handlende og kun den handlende, man ved statsindgreb vil gribe ind over for. Det forekommer mig, at det skyldes regeringen — i denne forbindelse den højtærede handelsminister — os en nærmere begrundelse for.

Jeg har ikke nævnt dette forhold for at opfordre til yderligere indgreb, men alene for at påvise baggrunden for de følelser, som jeg ikke synes man kan stille sig uforstående over for, de følelser, som i en sådan situation må nedfælde sig hos de handlende, når de på denne måde bliver gjort til en slags prügelnabe.

Men når man har påvist denne ulighed, må det næste spørgsmål så blive, om regeringens forslag overhovedet er begrundet af udviklingen og egnet til at løse den påståede opgave at skabe rimelige priser og rimelige avancer. Vi er enige om at sætte som et mål, at stille efter at opnå så rimelige priser og avancer som muligt; jeg vil heller ikke forsøge at bestride, at vi efter omsen har været stillet over for eksempler på prisstigninger, der ikke umiddelbart forekom indlysende. Det ærede medlem hr. K. B. Andersen havde jo fundet et termometer frem, og han havde måske også kunnet finde andre ting frem og vist os som eksempel. Vi har specielt fået anført eksempler på, at varer, der var taget hjem inden omsvirkningen, men først var solgt efter den 1. august, alligevel var steget med den oms, som i sådanne tilfælde slet ikke skulle og burde erlægges, og her vil jeg for mit vedkommende da gerne udtale, at det må vi advare imod og tage afstand fra. Det er ikke udtryk for den tilbageholdenhed, som i dette øjeblik må være en nødvendighed for alle parter og kredse i vort samfund.

Men hvad er det, vi nu efterhånden op-

lever? Ja, det første, vi oplevede, var den voldsomme efterspørgsel, en hamstringsbølge kaldte man det, der fandt sted i tiden umiddelbart før omsætningsafgiftens gennemførelse. Vi oplever nu i nogen grad det modsatte. De, der har nogen føling med omsætningen omkring hos de handlende, vil have fået et stærkt indtryk af, at det i øjeblikket så langt fra er en stor omsætning, men en stærkt faldende omsætning, man oplever, og det er der ikke noget mærkeligt i. Det var blandt andet et af de mål, som den økonomiske politik sigtede imod, fordi det var nødvendigt. Men vi oplever det altså også, og vi oplever derfor, at den skævhed, der eksisterede i nogle måneder, og som også i dag viser sig i skæve udsving mellem vareudbud og efterspørgsel hos de handlende, i høj grad i øjeblikket er blevet afløst af en mere normal tilstand og en tilstand, hvor konkurrencen virker mere klart og effektivt end sædvanlig. Derfor ser vi da nu først og fremmest eksempler på det modsatte. Hvad er det, man averterer med? Hvad er det, man slår skilte op om i butiksvinduer i masser af tilfælde? Det er det modsatte. Det er, at man har varer, der stadig kan sælges uden omsætningsafgift. Det er, at man har varer til gammel pris. Det er selvfølgelig et udslag af, at forholdene ikke mere er, som de var for nogen tid siden, hvor man havde det på den måde, at det var et sælgers marked. Nu er det i stigende grad i detailhandelen på ny blevet et købers marked, og så må man sige, at et forslag af en så indgribende art som det, vi her er stillet over for, jo i høj grad er kommet på et tidspunkt, hvor selve de forudsætninger ikke eksisterer, som man har angivet.

Jeg vil dernæst gerne fremsætte et par bemærkninger om selve spørgsmålet pristigninger. Også dem må vi nødvendigvis betragte på den baggrund, der er for dem. Det er klart, at priserne må stige med omsen og hjemmemarkedsafgifterne, men vi må erkende — det må vi ved denne lejlighed sige klart, for ellers bundfælder der sig en misforståelse i befolkningen — vi må erkende, at desværre virker en lang række faktorer, som de handlende er uden indflydelse på i øjeblikket og har været i den sidste tid, i retning af øgede omkostninger for varefremstillingen og vareomsætningen her i landet. Når lønninger stiger, når takster